

Abstrakt

Autor se v práci zabýval historií českých a některých rakouských benediktinských klášterů a interpretací řádových a zemských dějin v benediktinských uměleckých realizacích doby barokní. Listiny a další prameny archivní povahy se v klášterních a státních archivech dochovaly pro jednotlivá opatství v nestejně míře. Podobně tomu bylo s klášterními knihovnami, uměleckými sbírkami a výtvarnými artefakty. Významnou pomůckou byla autorovi při studiu samotná barokní literatura. Pramenný charakter má i kritické benediktinské dějepisectví 18. stol. maurinské školy, zejména v Rakousku, neboť často využilo dokumenty dnes již ztracené.

Pro zkoumané téma byla nejvýznamnějším výtvarným projevem doby barokní devoční grafika, která často sloužila jako inspirace a předloha dalším barokním malířským a sochařským dílům. Hojná byla především ikonografie Panny Marie. Mariánskou spiritualitou se baroko cíleně vracelo k předreformačním tradicím a podnětům. V Čechách hrál podstatnou roli také svatováclavský kult, samozřejmě ikonografie řádového otce sv. Benedikta a dalších benediktinských světců, zejména domácího původu (sv. Vojtěch, sv. Prokop, sv. Ivan, bl. Vintíř).

Prakticky ve všech opatstvích Čech i Rakouska se umělecky ztvárňovaly zakladatelské legendy a další události ranných řádových dějin. Barokní historismus byl ostatně nepopíratelným fenoménem všech tzv. starých řádů, benediktiny pochopitelně nevyjímaje. Nejednalo se ovšem o jakési proti jezuitské či dokonce proticírkevní aspekty, jak se někdy soudilo. Výtvarné a literární vzpomínky na dávnou a slavnou minulost měly za cíl povzbudit barokního člověka v jeho katolické víře. Baroko svými výtvarnými formami a ikonografií ovlivňovalo uměleckou tvorbu v církevním prostředí hluboko do 19. století.

Abstract

The author dealt with some of the history of Czech and Austrian Benedictine monasteries and the interpretation of each country's history in the Benedictine art implementations of the Baroque period. Documents and other archival sources from the monastic and government archives were preserved for each Abbey in varying degrees. It was a similar situation with the monastic libraries, collections of art and artistic artefacts. An important tool for the author was the study of Baroque literature itself. Major source is a critical historiography of the Benedictine 18th century Maurin schools, especially in Austria, as they often used documents now lost.

The most important researched topic was the Baroque era of devoted graphics, which often served as the inspiration for artwork and other Baroque painting and sculpture works. Very common was particularly iconography of the Virgin Mary. Marian spirituality of Baroque targeted a return to the traditions and suggestions before the reform. The Czech country played a significant role in the Saint Wenceslas cult, naturally, in the iconography of the Holy Father of the Benedictine order and in other Benedictine saints, especially of domestic origin, (St. Adalbert, St. Prokop, St. Ivan, beatific Gunther).

Virtually in all abbeys in Czech and Austria were artistically interpreted the founding legends and other early events of history. Baroque history was, moreover, an undeniable phenomenon of the so-called old order including, understandably, the Benedictines. This was, though, not some kind of anti-Jesuit or aspects of anti-Church, as is sometimes thought. Artistic and literary memories of the ancient and glorious past were aimed at encouraging people in the time of Baroque to the Catholic faith. Baroque with its artistic forms and iconography had an influence on artistic production in the religious environment deep into the 19th century.